

Europos specialiojo ugdymo plėtros agentūra

LEIDINIAI

Šį leidinį parengė ir išleido Europos specialiojo ugdymo plėtros agentūra. Ištraukomis leidžiama naudotis, nurodžius informacijos šaltinį.

Siekiant užtikrinti veiksmingą informacijos sklaidą, išsami elektroninė šio leidinio versija pateikiama agentūros interneto svetainėje:
www.european-agency.org

ISBN: (Skaitmeninė) 87-91811-45-7 EAN: 9788791811456
ISBN: (Spausdinta) 87-91811-44-9 EAN: 9788791811449

2006

Šio dokumento publikavimą remia Europos Komisijos bendrojo ugdymo, profesinio rengimo, kultūros ir multilingvizmo departamentas:
http://europa.eu.int/comm/dgs/education_culture/index_en.htm

Europos specialiojo ugdymo plėtros agentūra

Sekretoriatas

Ūstre Stationsvej 33
DK – 5000 Odense C Denmark
Tel: +45 64 41 00 20
secretariat@european-agency.org

Būstinė Briuselyje

3 Avenue Palmerston
BE-1000 Brussels Belgium
Tel: +32 2 280 33 59
brussels.office@european-agency.org

www.european-agency.org

Ivadas

Europos specialiojo ugdymo plėtros agentūra informacijos sklaidą vykdo įvairiais būdais: leidžia spausdintus leidinius, kompaktines plokšteles, skaitmenines versijas pateikia interneto svetainėje.

Agentūra siekia pateikti vartotojui patikimos ir išsamios informacijos apie specialiojo ugdymo sistemas įvairiose Europos šalyse ir atskleisti nacionalinius švietimo politikos ypatumus. Esama daug Agentūros platinamos informacijos vartotojų: politikų, ekspertų ir specialistų, įtakančių specialiųjų poreikių asmenų ugdymo politiką ir praktiką.

Iš Agentūros tinklapio – www.european-agency.org – galima parsisiųsti informacinio leidinio EuroNews on Special Needs Education tekstą arba versiją su iliustracijomis ir diagramomis (www.european-agency.org/site/info/publications/euronews/index.html) o taip pat naudotis duomenų bazėmis. Pavyzdžiui, tai gali būti informacija apie aukštąjį mokslą ir studijas (www.heagnet.org), pagalbos specialiųjų poreikių asmenų ugdymui teikimą bendruomenėms per Europos Sąjungos programas (www.european-agency.org/sneinfodesk) arba išteklius specialiojo ugdymo plėtrai (www.european-agency.org/rg).

Visi Agentūros leidiniai yra spausdinami ir parengiamos jų skaitmeninės versijos. Agentūros informacijos vartotojai gali nemokamai parsisiųsti visas Agentūros publikacijas MS Word arba Adobe PDF formatu iš tinklalapio: www.european-agency.org/site/info/publications/agency/index.html

Visų Agentūros publikacijų leidybą remia Europos Komisijos bendrojo ugdymo, profesinio rengimo, kultūros ir multilingvizmo departamentas: http://europa.eu.int/comm/dgs/education_culture/index_en.htm

Šiame trumpame leidinyje trumpai apibūdinamos pastaraisiais metais Agentūros išleistos publikacijos, jų turinys, pateikiama informacija apie tai, kuriomis kalbomis jos buvo išleistos.

Daugiau informacijos apie Agentūros veiklą ir leidinius galima gauti iš Sekretoriato: secretariat@european-agency.org

Individualūs perėjimo planai Pagalba pereinant iš mokyklos į darbinę veiklą

Ši publikacija pratęsia pasakojimą apie projekto „Perėjimas iš mokyklos į darbinę veiklą“, įgyvendinimą, kurį Agentūra yra išleidusi 2002 metais.

Pateikiama projekto rezultatų ataskaita ir interaktyvi kompaktinė plokštelė – yra labai intensyvaus 19 šalių deleguotų ekspertų, darbo rinkos ir verslo atstovų, o taip pat neįgalių jaunuolių ir jų šeimų bendradarbiavimo išdava.

Leidiny visų pirma yra skirtas asmenims, dirbantiems ugdymo, profesinio mokymo ir įdarbinimo srityse. Interaktyvi kompaktinė plokštelė sudomis turinčius specialiųjų ugdymosi poreikių jaunuolius, ketinančius įsidarbinti, ir greičiausiai ja pasinaudos „pasyvieji“ profesionalai, dirbantys su šiais jaunais žmonėmis.

Daugiau informacijos apie publikaciją „Individualūs perėjimo planai. Pagalba pereinant iš mokyklos į darbinę veiklą“ pateikiama Agentūros interneto svetainėje, skirtoje šiai temai: www.european-agency.org/transit/

2006

**Išleista šiomis kalbomis:
CS, DA, DE, ET, EL, EN,
ES, FI, FR, HU, IS, IT, LT,
LV, NL, NO, PT, SV**

Ankstyvoji intervencija vaikystėje Situacijos Europoje analizė – pagrindiniai aspektai ir rekomendacijos

Ankstyvoji intervencija vaikystėje (AIV) yra svari sritis ir politiniu, ir profesiniu požiūriu. Ji siejama su ankstyvojo amžiaus vaikų ir jų šeimų teise gauti reikiamos pagalbos. AIV tikslas – paremti ir įgalinti vaiką, šeimą ir atitinkamas tarnybas. Tokia pagalba padeda kurti inkliuzinę ir darnią visuomenę, suprantančią šeimų ir vaikų poreikius bei teises.

Publikuojamos ataskaitos tikslas – apibendrinti 19 Europos šalių, dalyvavusių Agentūros 2003–2004 metais vykdytame „Ankstyvosios intervencijos vaikystėje“ projekte, darbo rezultatus.

Leidinyje taip pat pateikiama rekomendacijų, kurios pirmiausiai skirtos specialistams, dirbantiems AIV srityje. Jose aptariami praktiniai jų veiklos tobulinimo aspektai, esama daug idėjų, paskatinsiančių refleksijas apie atliekamą darbą.

Daugiau informacijos apie publikaciją „Ankstyvoji intervencija vaikystėje. Situacijos Europoje analizė – pagrindiniai aspektai ir rekomendacijos“ pateikiama Agentūros interneto svetainėje: www.european-agency.org/eci/eci.html

2005

**Išleista šiomis kalbomis:
CS, DA, DE, ET, EL, EN,
ES, FI, FR, HU, IS, IT, LT,
LV, NL, NO, PT, SV**

Inkliuzinis ugdymas ir veikla klasėje vidurinėje mokykloje

Projektas „Inkliuzinis ugdymas ir veikla klasėje vidurinėje mokykloje“ yra analogiško projekto, vykdyto pradinio ugdymo pakopoje, tęsą. Projekto dėmesio centre – inkluzinis ugdymas ir ugdomosios veiklos veiksmingumas klasės lygmenyje.

Remiantis tarptautinės literatūros apžvalga, 14 Europos šalių atliktais socialiniais tyrimais, ekspertų, lankymosi penkiose šalyse, išvalgomis bei įvairiomis ekspertų ir Agentūros nacionalinių koordinatorių, diskusijomis, buvo išskirta nemažai veiksnių, lemiančių sėkmingą inkluzijos vidurinėse mokyklose plėtrą. Šiame leidinyje pateikiami duomenys ir rekomendacijos gali būti laikomos inkluzinio ugdymo vidurinio ugdymo pakopoje strategijomis.

Pagrindinė pateikiamos skaitytojui studijos išvada – tai, kas tinka mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių (SUP), tinka visiems mokiniams.

Daugiau informacijos tema „Inkliuzinis ugdymas Europoje“ pateikiama Agentūros interneto svetainėje: www.european-agency.org/iecp/iecp_intro.htm

2005

Išleista šiomis kalbomis:
CS, DA, DE, ET, EL, EN,
ES, FI, FR, HU, IS, IT, LT,
LV, NL, NO, PT, SV

Jaunuolių požiūris į specialųjį ugdymą Sąskrydžio, vykusio Europos Parlamente, išdavos

2003 m. lapkričio 3 d. Europos Parlamente vyko Jaunuolių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, sąskrydis. Renginio iniciatoriai ir organizatoriai buvo Agentūra, kuriai padėjo jos šalių narių švietimo ministerijos, ir Europos Komisija. Šis jaunuolių susitikimas tapo vienu svarbiausių renginių, skirtų Europos neigaliųjų metams.

Renginyje dalyvavo 146 iš įvairių šalių atvykusių 23 šalių delegacijų atstovai, jų tarpe buvo 72 jaunuoliai, turintys specialiųjų ugdymosi poreikių. Šiuos jaunuolius dalyvauti sąskrydyje ir išreikšti savo nuomonę apie jaunų žmonių, turinčių specialiųjų poreikių, ugdymą, profesinį mokymą ir turimus lūkesčius, delegavo jų šalių švietimo ministerijos.

Buvo parengtas renginio įrašas, o ši skaitytojui siūloma publikacija atspindi pagrindinių idėjų, siūlymų ir problemų, kurias išsakė jaunuoliai renginio metu, sintezę. Apibendrinta medžiaga pateikiama vis kita kalba parašytais skirniais.

2005

**Daugiakalbė publikacija,
informacija pateikiama šiomis
kalbomis:**

**CS, DA, DE, ET, EL, EN,
ES, FI, FR, IS, IT, LT, LV,
NL, NO, PT, SV**

Specialieji ugdymosi poreikiai Pagrindinės sąvokos Terminų žodynas

Šis leidinys – tai specialių terminų žodynas, parengtas 20-čia kalbų. Visi pateikiami žodyne terminai ir sąvokos buvo surinkti ir susisteminti Agentūros inicijuotų projektų dėka. Pateikiama terminologija yra vartojama švietimo dokumentuose, bendrajame ugdyme, o taip pat inkluzinio ugdymo, ankstyvosios intervencijos vaikystėje, pagalbos mokytojui, perėjimo iš mokyklos į darbinę veiklą, kompiuterinių technologijų ir mokinių pasiekimų ir poreikių įvertinimo srityse.

Pirmąją žodyno leidimo versiją 2003 metais parengė ir išleido Agentūra, kuriai šią užduotį atlikti padėjo Agentūros atstovų tarybos nariai, nacionaliniai koordinatoriai. Šalių deleguoti specialistai, vykdydantys projektą, remiamą Europos Komisijos Bendrojo informacinių technologijų departamento, taip pat prisidėjo prie publikacijos parengimo:

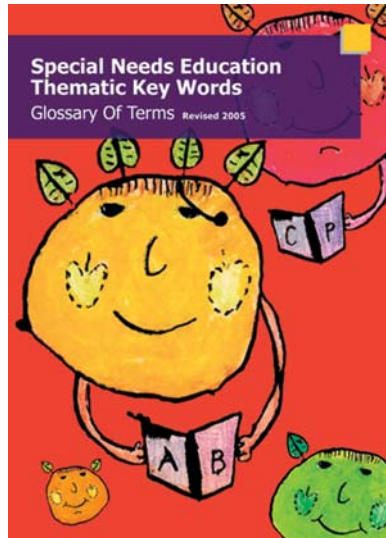
http://europa.eu.int/information_society/text_en.htm

Ši atnaujinta ir papildyta žodyno publikacija – yra Agentūros atstovų tarybos ir nacionalinių koordinatorių, o taip pat Agentūros projektuose dalyvaujančių ekspertų, bendradarbiavimo išdava.

2005

**Daugiakalbė publikacija,
informacija pateikiama šiomis
kalbomis:**

**CS, DA, DE, ET, EL, EN,
ES, FI, FR, HU, IS, IT, LI,
LV, NL, NO, PO, PT, SK,
SV**

Specialusis ugdymas Europoje 2003 metais 18 Europos šalių patirtis

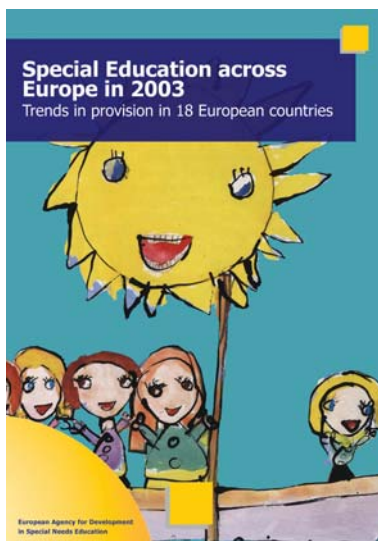
Ši publikacija parengta atnaujinus Agentūros 1998 metų ataskaitą apie specialiojo ugdymo aprūpinimo klausimus. Leidinyje išsamiai rašoma apie Europos šalių švietimo politiką ir praktiką, pateikiama daug gerosios patirties pavyzdžių.

Pateikiamos skaitytojo dėmesiui studijos tikslas buvo iš naujo peržiūrėti situaciją šalyse narėse, o gautus rezultatus palyginti su 1998 metų rezultatais. Leidinyje pateikiamos tyrėjų išvados apie specialiojo ugdymo situacijos pokyčius 18-oje Europos šalių iki 2002 metų.

Studija buvo siekiama pateikti kokybinę specialiojo ugdymo aprūpinimo tendencijų analizę pasirinktose šalyse. Šis darbas sudomins organizacijas ir visus specialistus, formuojančius tarptautinę politiką.

2003

Išleista anglų kalba.

Pagrindiniai specialiojo ugdymo organizavimo principai Rekomendacijos politikams

Šį dokumentą parengė asmenys, formuojantys švietimo politiką, ir jį paskyrė būtent politikams. Leidinio tikslas – išskirti ir apibūdinti esminius specialiojo ugdymo organizavimo principus, kuriais vadovaujantis galima pasiekti gerų inkluzinio ugdymo plėtotės rezultatų, veiksmingo mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, mokymosi bendrojo ugdymo sistemoje.

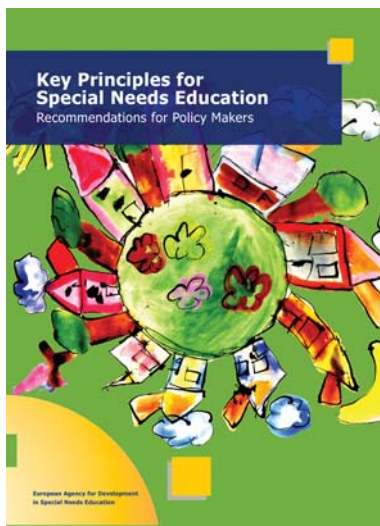
Minimi principai išskirti ir apibūdinti, remiantis praktikoje patikrintais rezultatais. Ši rekomendacijų politikams sintezė parengta, remiantis įžvalgomis, gimusiomis Agentūros vykdomų projektų metu, ir yra susijusi su įvairiais asmenų, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo aspektais: aprūpinimu, finansavimu, pagalba mokytojams, ankstyvąja intervencija vaikystėje, informacinių technologijų naudojimu, perėjimu iš mokyklos į darbinę veiklą ir ugdymo procesu klasėje.

Šiuo leidiniu siekiama paskatinti inkluzinio ugdymo plėtotę – pateikti rekomendacijų, tiesiogiai susijusių su formuojančiųjų švietimo politiką ir praktinį jos įgyvendinimą, veiklos tobulinimu.

2003

Išleista šiomis kalbomis:

**DA, DE, EL, EN, ES, FI,
FR, IS, IT, NL, NO, PT, SV**

Specialusis ugdymas Europoje **Teminė publikacija** **(Parengtas bendradarbiaujant su Eurydice – Europos švietimo** **informacijos agentūra)**

Šiame leidinyje pateikiama apibendrinta informacija apie penkias ypač svarbias asmenų, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, sritis: inkliuzinį ugdymą, finansavimą, pagalbą mokytojams, informacinių technologijų panaudojimą ir ankstyvąją intervenciją vaikystėje.

Pagrindinis šio leidinio tikslas – papildyti jau turimą informaciją, pateikti situacijos apžvalgą apie minėtas penkias specialiojo ugdymo sritis kitose šalyse. Jo rengėjai nepabrėžia kurio nors požiūrio ar asmenų, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo sampratos, kaip išskirtinai veiksmingų ar vertų dėmesio. Priešingai – leidinyje išsamiai ir objektyviai analizuojama situacija įvairiose šalyse: pateikiami visi vartojami apibrėžimai, aprašomi pasiekimai ir problemos, ugdymo organizavimo ir aprūpinimo strategijos penkiose, laikomose prioritetinėmis, srityse.

Informacija surinkta Agentūrai pateiktų šalių ataskaitų pagrindu. Leidinį parengė ir išleido Agentūra. Leidybą parėmė Eurydice – nacionaliniai Europos švietimo informacijos agentūros padaliniai tų šalių, kurios nėra Agentūros narės.

2003

Išleista šiomis kalbomis:
DA, DE, EL, EN, ES, FI,
FR, IS, IT, NL, NO, PT, SV

Inkliuzinis ugdymas ir veikla klasėje (Pradinis ugdymas)

Leidinyje pateikiama pirmojo etapo projekto „Ugdymo organizavimas mokykloje ir klasėje“, rezultatų apžvalga. Projekto metu siekta išanalizuoti, aprašyti ir platinti informaciją apie ugdymo organizavimą inkliuzinėse mokyklose tokiu būdu, kad informacija galėtų naudotis ir gerąją patirtį diegti kuo didesnis skaičius Europos mokytojų.

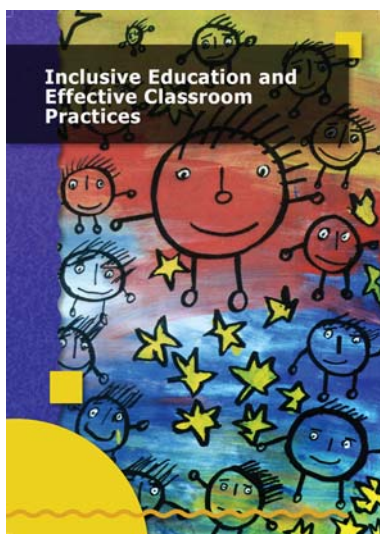
Buvo gvildenami du pagrindiniai klausimai: kaip veiksmingai dirbti klasėje, kurioje esama mokinių didelį mokinių gebėjimų ir ugdymosi poreikių įvairovės, ir kaip turėtų būti įrengtos, aprūpintos mokyklos, kaip turėtų būti jose įgyvendinamas ugdymo procesas, kad mokiniai, turintys specialiųjų ugdymosi poreikių, būtų ugdomi iš tiesų veiksmingai?

Projekto „Ugdymo organizavimas mokykloje ir klasėje“ rezultatai ypač turėtų sudominti specialistus, dirbančius asmenų, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, srityje, kadangi jo dėmesio centre – švietimo aprūpinimo ir ugdymo praktikos klausimai.

Daugiau informacijos tema „Inkliuzinis ugdymas ir veikla klasėje Europos valstybėse“ galima rasti Agentūros interneto svetainėje, skiltyje IECP: www.european-agency.org/iecp/iecp_intro.htm

2003

**Išleista šiomis kalbomis:
DA, DE, EL, EN, ES, FI,
FR, HU, IS, IT, NL, NO, PT, SV**

Paraiškų dėl SOCRATES paramos gavimo analizė Ketinimų, susijusių su ugdymu asmenų, turinčių SUP, kokybė

Šioje ataskaitoje apžvelgiami rezultatai studijos, kurią Agentūra vykdė, Europos Komisijos, Generalinio švietimo ir kultūros direktorato pavedimu:

http://europa.eu.int/comm/dgs/education_culture/index_en.htm

Buvo išanalizuotos paraiškos, pateiktos SOCRATES, kuriose buvo aprašomos veiklos, susijusios su paslaugomis asmenims, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių (SUP). Tyrimo metu buvo išskirtos tos paraiškos, kuriose buvo aiškiai įvardinti ir apibrėžti ketinimai vykdyti veiklą, susijusią su SUP.

Tyrimo tikslas buvo apibrėžti kriterijus, kurie rodytų, kad paraiškos autoriai siekia kiekybiškai ir kokybiškai pagerinti asmenų, turinčių SUP ir juos ugdančių darbuotojų, dalyvavimą įvairiose SOCRATES programos projektuose. Apibrėžtieji kriterijai ateityje padės atrinkti tik kokybiškai parengtas paraiškas. Rezultatai turėtų sudominti Europos Komisiją, Techninės pagalbos biurą (TAO) Briuselyje, nacionalines SOCRATES agentūras, o taip pat asmenis, ketinančius teikti paraiškas SOCRATES programos paramai gauti.

2003

**Išleista šiomis kalbomis:
EL, EN, ES, FI, FR, IS,
IT, NL, PT, SV (švedų kalba
parengta tik santrauka)**

Perėjimas iš mokyklos į darbinę veiklą

Pagrindinės problemos, jų sprendimo galimybės ir klausimai, su kuriais susiduria 16 Europos šalių mokiniai, turintys specialiųjų ugdymosi poreikių

Agentūros veikloje dalyvaujančios šalys pasirinko gvildinti šią temą dėl to, kad esama nemažai problemų, susijusių su jaunuolių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, profesiniu mokymu, kvalifikacijos tobulinimu ir šdarbinimu.

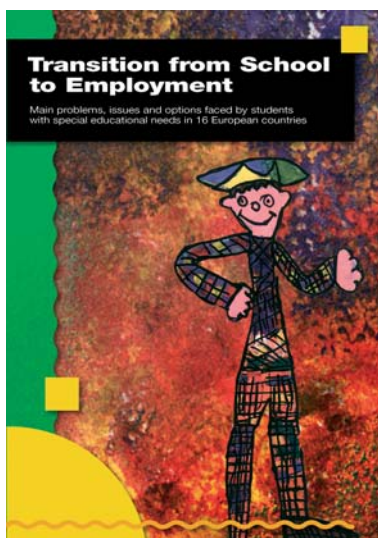
Ataskaitoje problemos ir galimi jų sprendimo būdai nagrinėjami trimis aspektais. Pirmą, apžvelgiami pagrindiniai kliūtys, su kuriomis susiduria jaunuoliai, jų tėvai ir specialistai jaunuolių perėjimo iš mokyklos į darbinę veiklą, periodu. Antra, išanalizuojami pagrindiniai aspektai, į kuriuos reikėtų atsižvelgti perėjimo procese, turint omenyje esamas kliūtis. Trečia, įvardinamos pagrindinės prielaidos, kurios arba atlieka prevencinį vaidmenį arba tiesiogiai įtakoja jaunuolio perėjimą į darbinės veiklos sritį, užtikrindamos šio perėjimo sėkmingą praktinį įgyvendinimą.

Atliktos išsamios analizės išdavoje pateikiamos politikams ir praktikams skirtos rekomendacijos, kurių įgyvendinimas turėtų užtikrinti perėjimo proceso tobulinimą ir jo sėkmę.

Daugiau informacijos apie jaunuolių, turinčių SUP, perėjimą iš mokyklos į darbinės veiklos sritį, įvairiose Europos valstybėse, galima rasti Agentūros duomenų bazėje: www.european-agency.org/transit/

2002

Išleista šiomis kalbomis:
DA, DE, EL, EN, ES, FI,
FR, IS, IT, NL, NO, PT, SV

Informacijos ir komunikacijų technologijos specialiajame ugdyme

Pastarųjų metų pasiekimai 17 Europos valstybių

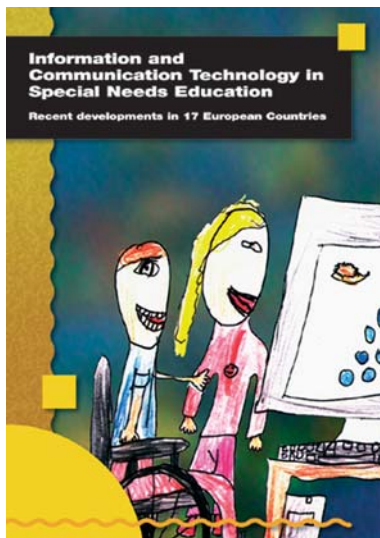
Leidinyje apžvelgiami pagrindiniai vykdyto Europoje tyrimo, kurio tikslas buvo išsiaiškinti IKT vartojimo asmenų, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių (SUP), ugdyme. Tyrimo ataskaitoje teigiama, kad nepaisant įvairių praktinių ir politinių aspektų IKT diegimo asmenų, turinčių SUP ugdymo praktikoje, mokytojai ir kiti dalyvaujantys ugdyme specialistai, turėtų būti įtraukti į patį aprūpinimo IKT politikos formavimo ir atitinkamo tinklo kūrimo procesą. Tai taip pat reiškia, kad mokytojai, kiti asmenys, dirbantieji pedagoginį darbą, turėtų aktyviai įsitraukti į tobulinimą ir kūrimą tokių IKT, kurios jų darbą su turinčiais SUP padarytų veiksmingesnį.

Duomenys, surinkti 17 šalių, leidžia daryti prielaidą, kad ne visuomet atkreipiamas dėmesys į vartotojų pageidavimus ir siūlymus. Tokia situacija tarptautiniu mastu (ypač ES), nacionaliniame, regiono ir netgi mokyklos lygmenyse, todėl būtina imtis veiksmų dialogui tarp įvairių suinteresuotų grupių palengvinti.

Daugiau informacijos pateikiama Agentūros „IKT specialiajame ugdyme“ duomenų bazėje: www.european-agency.org/ict_sen_db/

2001

**Išleista šiomis kalbomis:
DA, DE, EL, EN, ES, FI,
FR, IS, IT, NL, NO, PT, SV**

Specialiojo ugdymo finansavimas

Atlikta septyniolikoje šalių studija, nagrinėjanti sąsajas tarp specialiojo ugdymo finansavimo ir inkluzinio ugdymo plėtotės

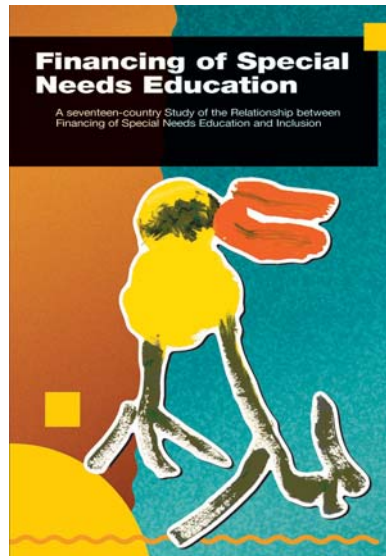
Esama kelių veiksnių, kurie ypač įtakoja inkluzinio ugdymo plėtotę šalies viduje ir tarp šalių. Šios ataskaitos dėmesio centre veikiančys švietimo, o dar tiksliau – specialiojo ugdymo – finansavimo modeliai. Išvados apie įdiegto šalyje finansavimo modelio poveikį inkluzinio ugdymo plėtotei yra pateiktos, atliktus 17 Europos šalių duomenų analizę.

Buvo siekiama išnagrinėti ryšį tarp švietimo finansavimo modelio ir inkluzinio ugdymo ir parengti rekomendacijas, kurios padėtų pertvarkyti švietimo finansavimo politiką ir paskatinti inkluzinio ugdymo plėtrą.

Tyrimo metu nustatyta, kad asmenų, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, finansavimas yra vienas lemiamų veiksnių, apsprendžiančių inkluzinio ugdymo diegimą. Tuo atveju, kai lėšų skyrimas neatitinka deklaruojamos politikos (plėtoti inkluzinų ugdymą), sunku tikėtis, kad inkluzinis ugdymas bus įgyvendintas praktikoje. Finansavimo mechanizmai gali padėti atskleisti neatitikimą tarp deklaruojamos inkluzinės švietimo politikos ir praktinio jos įgyvendinimo.

1999

**Išleista šiomis kalbomis:
DE, EN and FR**

Pagalba mokytojui

Pagalbos mokytojams, dirbantiems su specialiųjų ugdymosi poreikių turinčiais bendrojo ugdymo sistemoje

Pagalba mokytojui yra esminis veiksnys, padedantis užtikrinti mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių (SUP), integracijos bendrojo ugdymo klasėse sėkmę. Leidinyje apžvelgiama šios pagalbos organizavimas 17 šalių.

Ataskaitoje „pagalba mokytojui“ laikoma: tinkamų darbo sąlygų mokytojui sudarymas, atsižvelgimas į mokytojų poreikius, įvairios pagalbos rūšys, o taip pat mokytojų rengimas, kvalifikacijos tobulinimas. Iš pat pradžių daroma prielaida, kad pagalba neturi būti skiriama vien tik mokiniui, priešingai – būtina padėti mokytojams tobulinti savo žinias ir įgūdžius.

Išvadose atsispindi du pagrindiniai požiūriai. Pirma, pagalba: kada ir koku būdu ji yra teikiama, kam ji skiriama, kokie asmenys ir kokios tarnybos ją teikia. Antra, apžvelgiamos įvairios galimybės mokytojams įgyti žinių ir įgūdžių, reikalingų ugdyti asmenis, turinčius SUP.

1999

Išleista šiomis kalbomis:
EN and FR

